

BOLAGSSTYRNINGSRAPPORT

TÅG I BERGSLAGEN AB, (556470-2107)

Fastställd av bolagets styrelse 2026-02-05

INLEDNING

Fullmäktige i Region Örebro län har beslutat om en policy för bolag direkt eller indirekt ägda av Region Örebro län. I policyn framgår att bolagen årligen ska upprätta en särskild rapport om bolagsstyrningsfrågor. Rapporten ska avges av bolagets styrelse och innehålla nedanstående angivna områden.

BESKRIVNING AV BOLAGETS VERKSAMHET

Enligt bolagsordningen ska Tåg i Bergslagen AB på uppdrag av de regionala kollektivtrafikmyndigheterna upphandla, organisera och samordna spårbunden regionalkollektivtrafik för Bergslagsregionens fyra län: Dalarnas län, Gävleborgs län, Västmanlands län och Örebro län.

UTVÄRDERING AV STYRELSEARBETET

Under 2024 har bolaget haft totalt sex styrelsemöten samt ordinarie årsstämma.

Stående punkter på styrelsemöte:

- Vd-rapport (inkl. trafik-rapport)
- Ekonomi och budgetuppföljning
- Föregående protokoll
- Protokolljusterare

Under året har följande beslut tagits:

- § 9. 2025 02 20 Beslut: Att godkänna bokslut 2024
- § 20. 2025 03 25 Beslut: Att godkänna årsredovisningen 2024
- § 41. 2025 05 15 Beslut: Prisjustering till T26
- § 54. 2025 09 17 Beslut: Långsiktiga programmet
- § 67. 2025 11 19 Beslut: Tåg i Bergslagen AB's övergripande strateg
- § 69. 2025 11 19 Beslut; Budget och verksamhetsplan 2026 samt prel. budget 2026–2029
- § 71. 2025 11 19 Beslut: Ursprungsgarantier för El
- § 72. 2025 11 19 Beslut: Fordonsstrategi
- § 73. 2025 11 19 Beslut: Medskick kring utformning och utrustning för fordon i ramavtalsupphandling

ÄGARDIREKTIV

Nedan är Tåg i Bergslagens uppdrag beskrivna i ägardirektivet. En kort återrapportering per uppdrag:

1. - att genomföra upphandling av trafik.

Gällande trafikavtalet så gick tidigare avtal ut i december 2023 (genom överenskommelse med nuvarande operatör under 2021). Under 2021 och 2022 har upphandling av ett nytt trafikavtal genomförts. I december 2022 tilldelades VR Sverige AB det nya trafikavtalet som började gälla 2023-12-10. Under hela 2023 har ett intensivt arbete med att etablera det nya avtalet pågått. Under 2024 har bolaget arbetat med att följa upp det nya avtalet och få nuvarande operatör att leverera enligt trafikavtalet. Under 2025 har operatören levererat bra enligt vårt gemensamma avtal.

2. - att uppdra till AB Transitio att upphandla och finansiera fordon. Bolaget ska inte själv hantera finansieringsfrågor.

Vi hyr 30 fordon genom AB Transitio för vår trafik, det är 23 Reginor och 7 ER1or. Under 2024 informerade Transitio bolaget och våra ägare om kommande investeringsbehov i Reginorna. Beslut om dessa investeringar fattades av våra ägare under 2025.

3. -att ta fram underlag och bistå AB Transitio i upphandling av fordon.

Vi har kontinuerlig kontakt med AB Transitio i olika frågor kring fordon och fordonsunderhåll. Även under 2025 har vi arbetat nära med Transitio både vad gäller garantifrågor och liknande på de nya ER1-fordonen, samt vad gäller pågående upprustning av Reginorna och livstidssäkring av dessa fordon. Under 2025 fattades även beslut om att TiB ska delta i Transitios projekt med syfte att upphandla ett ramavtal för avrop av framtida ersättningsfordon för Reginorna.

4. -att biträda ägarna med att tillse att upphandlad trafik genomförs enligt avtal.

Månadsvisa avtalsuppföljningar genomförs med vår operatör, vid behov har vi haft tätare uppföljningar under året. När leveransen brister har vi bl a använt oss av avtalsenliga viten och minskad ersättning för att styra mot en trafik enligt avtal. Jämfört med 2024 har vår operatör levererat mycket bättre kvalitet 2025.

5. -att efter hörande från ägarna bidra med expertkunskap i tågfrågor samt i arbete med trafikförsörjningsprogram och i förberedelser inför beslut om trafikplikt.

Bolaget har kontinuerlig kontakt med respektive ägare för att driva frågor kring både långsiktig och kortsiktig planering av tågtrafiken. Under 2025 fattade alla fyra ägare beslut om en reviderad version av "långsiktigt program".

6. -att ta fram en rullande treårsplan avseende kostnader för fordonsförsörjning, banavgifter, intäkter och utgifter.

En uppdaterad treårig ekonomisk plan kommuniceras till våra ägare och styrelse kontinuerligt, senast under hösten 2025.

7. -att sammankalla tjänstemän i ledande befattning hos respektive ägare inför styrelsemöte.

”Tjänstemannaberedning”, med deltagande av ansvariga förvaltnings-/ kollektivtrafikchefer och förvaltningsdirektörer, har genomförts inför varje styrelsemöte där varje punkt på styrelsemötenas dagordning presenteras och beslutsunderlag går igenom och justeras vid behov.

INTERN KONTROLL – UPPFYLLANDE AV BOLAGETS ÄNDAMÅL

BOLAGETS ÄNDAMÅL

Bolagets syfte och ändamål ska vara att, med de begränsningar enligt lokaliseringsprincipen, likställdhetsprincipen och självkostnadsprincipen som finns i 2 kap kommunallagen utgöra driftsorganisation åt de regionala kollektivtrafikmyndigheterna i Region Dalarna, Region Gävleborg, Region Västmanland och Region Örebro Län. Detta ändamål har uppnåtts under 2025 och kan t ex ses genom nuvarande trafikavtal där de regionala kollektivtrafikmyndigheterna har varit delaktiga i kravställning och uppföljning av trafiken genom välfungerande forum.

FINANSIELL RAPPORTERING

Styrelsen får ekonomisk rapport vid varje styrelsemöte (fem ggr/år), efter delårsbokslut i maj och september, samt efter årsbokslut som är klart i början av januari.

Bolaget etablerade under 2023 ett forum för ekonomisk uppföljning, ”Ekonomiforum”, med representanter från respektive region för att möjliggöra fördjupning och hålla alla parter uppdaterade. Dessa forum har fortsatt under 2024 och 2025, de hålls ca fem gånger per år.

Tåg i Bergslagen AB strävar efter att driva bolaget så kostnadseffektivt som möjligt.

För 2025 kommer vi att ge tillbaka ca 40 800 000 kronor till våra ägare. 2025 var det andra året med en ny affärsmodell och ekonomisk ansvarsfördelning. Trafiken var stabil under hela året, vilket inte var fallet under stora delar av 2024. Delar av budgeten för 2025 baserades på situationen under 2024, varför större avvikelser uppstått inom vissa områden. De största bidragande faktorerna till överskottet är:

- Lägre kostnader för fordonen (12,1 mnkr)
- Lägre kostnader för kundersättningar och försäljning (11,5 mnkr)
- Lägre produktionskostnader för trafikutförandet (9,7 mnkr)
- Lägre kostnader för administration och personal (6,7 mnkr)

BOLAGETS RISKER

FINANSIELLA RISKER

- En risk för ökade kostnader; Fordonen som används i vår trafik hyrs genom AB Transitio och de sätter hyran. Behovet av investeringar i våra Regina-fordon kommer att öka hyrorna framåt. Det finns också ett behov av att ersätta Reginorna från och med mitten av 30-talet med nya fordon, kostnaderna för dessa nya fordon är i dagsläget okända och innebär en risk för ökade fordonskostnader på sikt.

- TiB påverkas idag av kapacitetsbrist för underhåll, av-isning och tvätt. Främst drivet av för lite kapacitet och gammal utrustning i Alstoms verkstad i Gävle. Finns det inte tillräckliga incitament för operatören/underhållaren att investera i verkstad/depå-kapacitet så finns det en risk att bolaget får ta ett finansiellt ansvar, alternativt acceptera sämre kvalitet på underhåll och tvätt.
- From 10/12 2023 (nytt avtal och ny affärsmodell) är Tåg i Bergslagen AB ansvarig för både elkostnaden och banavgifter för att driftrafiken. Den långsiktiga prognosen på utvecklingen av båda dessa kostnader innehåller vissa osäkerheter.
- From 10/12 2023 (nytt avtal och ny affärsmodell) så bär även bolaget och dess ägare intäktsrisken genom den nya affärsmodellen med.
- Under 2024 och 2025 har Trafikverket kommunicerat svårigheter med att fortsätta finansiera den trafik de köper av TiB. För 2026 kommer de endast att finansiera 57% av det belopp TiB tidigare mottog. Hur Trafikverket framåt hanterar och finansiera tillköp av trafik är mycket osäkert och kan komma att innebära ytterligare kostnader för våra ägare att täcka, alternativt neddragning av trafik.

KOMMUNIKATION MED REVISORER

Kommunikation med revisorer sker löpande under året samt vid delårs- och helårsbokslut.

Revisorer får efter varje styrelsemöte kopia på upprättat styrelseprotokoll.

Revisorerna kommer till bolaget och utför granskning vid helårsbokslutet. Under året kan löpande kommunikation ske för att få råd i olika frågeställningar.

Under 2025 har råd erhållits rörande bland annat:

- Framtida hantering av kostnader för hjul-underhåll.
- Förtydligande av uppföljningen av verksamhetsplan (Lekmannarevisor, PwC genom Region Västmanland).

ÄRENDEN SOM LÄMNATS TILL REGIONFULLMÄKTIGE FÖR STÄLLNINGSTAGANDE

Beslut om den reviderade versionen av Långsiktigt program, samt beslut om reviderade versioner av bolagets styrande dokument har lämnats till regionfullmäktige för beslut som rör bolaget under 2025.

STÄLLNINGSTAGANDE

Den interna kontrollen vad avser uppfyllande av bolagets ändamål, ägarens beslutade mål och hur bolagets finansiella rapportering är organiserad bedöms av bolaget fungera på ett tillfredsställande sätt under räkenskapsåret. Bolagets verksamhet har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Nina Höijer

Styrelsens ordförande, Tåg i Bergslagen AB

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 4 pages before this page
Dokumentet inneholder 4 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 4 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 4 sider før denne side

Detta dokument innehåller 4 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende